

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie **K.Ł.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 września 2017 r.,

zażalenia obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 5 lipca 2017 r., VIII Ka (...) w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, Sąd Okręgowy w B. odmówił skazanemu K. Ł. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 31 maja 2017 r., VIII Ka (...).

Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd Okręgowy stwierdził, iż skazany nie wykazał, że niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, uniemożliwiających mu dokonanie czynności procesowej, której dotyczy jego wniosek.

Powyższe postanowienie zaskarżone zostało zażaleniem obrońcy skazanego. Obrońca – ustanowiony przez skazanego w niniejszym incydentalnym postępowaniu - zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisu art. 126 § 1 k.p.k. oraz błędne ustalenie, że skazany uchybił terminowi zawitemu do wniesienia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku wydanego w

przedmiotowej sprawie z przyczyn od siebie zależnych, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku lub też o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W toku postępowania zażaleniowego obrońca złożył do akt pisemne oświadczenie skazanego, że nie wyrażał on zgody na nieskładanie przez obrońcę wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy skazanego okazało się o tyle zasadne, że jego wniesienie musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Lektura uzasadnienia tego orzeczenia, pozwala stwierdzić, że orzekając w przedmiocie przywrócenia skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, Sąd Okręgowy nie miał w polu widzenia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. Powoduje to, iż przesądzenie o niezasadności wniosku skazanego było co najmniej przedwczesne. W realiach niniejszej sprawy uznanie przez Sąd Okręgowy, że podnoszone przez skazanego trudności w komunikacji z obrońcą nie mogą usprawiedliwiać beczynności skazanego nie stanowi argumentacji pozwalającej zdezwuować zasadność wniosku skazanego, powołującego się na odmówienie mu przez obrońcę przekazania informacji o stanie sprawy.

Nie oznacza to oczywiście że skazany wykazał, aby istniały obiektywne przeszkody, które uniemożliwiłyby mu osobisty udział w rozprawie odwoławczej, powzięcie informacji o treści wydanego przez Sąd odwoławczy wyroku i złożenie samemu wniosku o sporządzenie i doręczenie jego uzasadnienia. Bez wątpienia, gdyby oskarżony występował w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu bez obrońcy, powyższe uzasadniałoby odmowę przywrócenia mu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Tak jednak nie jest. Nie można przecież pomijać zupełnie tego, że oskarżony korzystał z pomocy wyznaczonego z urzędu obrońcy, co zgodnie z poglądami prezentowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego może mieć wpływ na ocenę jego sytuacji. Przyjmuje się bowiem, że zawinione niedotrzymanie terminu zawitego przez obrońcę jest przyczyną niezależną od oskarżonego, uzasadniającą przywrócenie

mu tego terminu. Podkreśla się również, że nieuprawnionym jest zakładanie, że oskarżony niejako nie licząc na dokonanie odpowiednich czynności procesowych przez swego obrońcę, powinien je podejmować sam z zachowaniem stosownych terminów. Z przepisu art. 86 § 2 k.p.k. wynika bowiem jedynie, że działania obrońcy nie wyłączają działań samego oskarżonego, nie zaś, że oskarżony jest zobligowany do działania zawsze samodzielnie i niezależnie od działań swego procesowego zastępcy. Stanowisko przeciwne byłoby sprzeczne z istotą instytucji obrońcy, opierającej się na zaufaniu osoby reprezentowanej do jej procesowego przedstawiciela (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., III KZ 31/15, LEX nr 1734691 i z dnia 10 stycznia 2000 r., IV KKN 32/99, LEX nr 39913).

Jakkolwiek wyznaczony oskarżonemu obrońca z urzędu nie był zobligowany do podejmowania działań po prawomocnym zakończeniu postępowania, to był uprawniony do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, tym bardziej, że Sąd odwoławczy orzekał na skutek złożonej przez niego apelacji, a obrońca nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku i przedstawieniu przez Sąd odwoławczy ustnych motywów rozstrzygnięcia.

W tej sytuacji, bez zapoznania się ze stanowiskiem obrońcy z urzędu i wyjaśnienia tego, czy niezłożenie przez obrońcę skazanego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku było skutkiem jego zaniedbania, czy też wynikało z uzgodnionego z oskarżonym sposobu prowadzenia sprawy, nie można rozstrzygnąć, czy niedotrzymanie przez oskarżonego terminu do dokonania tej czynności było warunkowane przyczyną od niego niezależną. Trudno byłoby przy rozważaniu powyższej kwestii pominąć fakt niestawiennictwa obrońcy oskarżonego na ostatniej rozprawie apelacyjnej w dniu 25 maja 2016 r., na której Sąd odwoławczy postanowił nie uwzględnić wniosku oskarżonego o zmianę obrońcy i którą zdecydował się poprowadzić pod jego nieobecność, uznając ją za nieobowiązkową z uwagi na „zajęcie stanowiska” na poprzednim terminie rozprawy.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.